

Hollolan kunnan lausunto, lausuntopalvelu.fi-sivustolle:

Yhdyskuntarakentamislaki, ympäristöministeriön lausuntopyyntö, d:nro VN/36213/2025

Ohje Vastaajia pyydetään vastaamaan lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi toivomme, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti. Tähdellä merkityt kysymykset ovat pakollisia kysymyksiä, joihin vastaajan on annettava vastaus. Lausunnon pituutta ei ole rajoitettu ja vastaajia pyydetään tuomaan esille vapaasti myös muita tähän esitysluonnokseen itselleen tärkeiksi katsomiaan seikkoja.

Hollolan kunnan lausunto on koottu tähän dokumenttiin lausuntopalvelu.fi-sivuston mukaisella kysymys- ja otsikkorakenteella. Hollolan kunnan lausunto kysymyskohdittain **punaisella fontilla** ja vastaus monivalintakysymyksiin **vihreällä korostuksella**.

1 luku Yleiset säännökset

Näkemyksenne luvusta 1

Lain tavoitteissa on huomioitu kattavasti yleisten alueiden suunnitteluun rakentamiseen ja kunnossapitoon kohdistuvia erilaisia tarpeita ja odotuksia.

2 luku Viranomaiset

Näkemyksenne luvusta 2

Ei lausuttavaa

3 luku Suunnittelu

Näkemyksenne luvusta 3

Esitetyt säännökset laajentaisivat nykyisin lähinnä katusuunnitelmia koskevat menettelyvaatimukset koskemaan kaikkien yleisten alueiden suunnitelmia. Laajeneva sääntely lisäisi yleisten alueiden suunnitelmien laatimiselle, käsittelylle ja hyväksymiselle uusia menettelyvaatimuksia, jotka lisäisivät kuntien hallinnollista työtä sekä lisäisivät suunnittelukustannuksia ja pidentäisivät aikatauluja.

4 luku Rakentaminen

Näkemyksenne luvusta 4

Esitettyä lainkohtaa 20.3 § tulisi täydentää tai muuttaa seuraavin perustein: Teknisten verkkojen, kuten esim. vesihuollon, sähkö- ja tietoliikenneverkkojen edellyttämiä rakenteita on usein tarve sijoittaa myös asemakaavan mukaisille viher- tai virkistysalueille. Näiden rakenteiden ja laittilojen tulevat tarpeet eivät ole tarkasti ennustettavissa asemakaavaa tai yleisen alueen suunnitelmaa laadittaessa. Alueidenkäyttölain ja rakentamislain säännökset ohjaavat jo riittävästi asemakaavan mukaisille viher- ja virkistysalueille sallittua rakentamista. Jos asiasta säädetään päällekkäisesti säännös myös yhdyskuntarakentamislaisissa, eivät rakentamislain mukaiset poikkeamisen säännökset olisi siihen sovellettavissa, vaan teknisiin verkkoihin liittyvät rakenteet edellyttäisivät aina asemakaavan tai yleisen alueen suunnitelman muuttamista. Esitetyllä muotoilulla oikeustila jää osin epäselväksi, tarkoittavatko ”alueen käyttötarkoitukseen soveltuvat vähäiset rakennelmat” vain kyseisen alueen käyttöä palvelevia rakennelmia, vai yleisesti rakenteita ja rakennelmia, jotka eivät haittaa alueen käyttöä suunniteltuun käyttötarkoitukseen.

Tulisiko katu- ja viheralueiden rakentamiselle asettaa määräaika, esimerkiksi 10 tai 15 vuotta yleisen alueen suunnitelman voimaan tulemisesta? Mitä vaikutuksia, etuja tai haittaa tällä olisi eri osapuolille? Esitysluonnoksessa ei ole asetettu tällaista määräaikaa.

Kyllä tulisi asettaa aikaraja

Ei tulisi asettaa aikarajaa

En osaa sanoa

Alueiden toteutusaikataulut ja -tarpeet voivat muuttua myös äkillisesti ja ennakoimattomasti esim. rakentamisen suhdanne- ja kysyntätilanteen muuttuessa. Ei ole tarkoituksenmukaista edellyttää suunniteltujen yleisten alueiden täysimääräistä toteuttamista tilanteissa, joissa alueelle suunnitellut rakennuspaikat eivät rakentuisi. Yleisten alueiden toteutusaikataulu tulee olla paikallisesti ja tapauskohtaisesti päätettävissä todellisiin ja ajantasaisiin tarpeisiin perustuen.

5 luku Yleisen alueen käyttöön luovuttaminen ja lakkaaminen

Näkemyksenne luvusta 5

Ei lausuttavaa

6 luku Kunnossapito

Näkemyksenne luvusta 6

Esitetyt veloitteet yleisten alueiden kunnossapitosuunnitelman laatimiselle, vuorovaikutukselle ja päätöksenteolle lisäisivät kunnissa hallinnollista työtä ja kustannuksia. Kunnossapito on aihealue, josta yleisesti tulee runsaasti palautetta ja muistutuksia, mikä aiheuttaa myös huomattavan valitusriskin kunnossapitosuunnitelmien päätöksenteossa.

Veloitetta suunnitelman ajantasaisuuden tarkistamiseen valtuustokausittain ei ole tarkoituksenmukaista säätää lain tasolla sitovana veloitteena. Suunnitelman tarkistamisen tai uusimisen tarve tulisi voida arvioida kunnassa paikallisten tarpeiden perusteella. Kunnat hankkivat yleisten alueiden kunnossapitoa usein myös ulkoisina palveluhankintoina, joissa sopimuskauden pituus voi poiketa valtuustokauden neljän vuoden pituudesta. Olisi tarkoituksenmukaista, että kunnossapitosuunnitelman voimassaoloaika ja tarkistamisen aikaväli voitaisiin kunnassa vapaasti määrittellä vastaamaan palveluhankintojen sopimuskausien pituutta.

7 luku Tekniset verkot

Näkemyksenne luvusta 7

Luvun 7 säännökset ovat periaatteiltaan kannatettavia ja nykyistä oikeustilaa selkeyttäviä. Teknisten verkkojen sijoittamisen lupamenettelyn sitova sääntely laissa yhtenäistäisi toimintatapoja kuntien kesken, mikä selkeyttäisi toimintaympäristöä myös alan yritysten kannalta. Lain tasolla säädetyt yhtenäiset lupamenettelyt voisivat yhtenäistää myös eri toimijoiden suunnitelmien ja lupahakemusten sisältöä ja laatua, sujuvoittaen ilmoitusten ja lupahakemusten käsittelyä.

Esitysluonnoksen luvussa 7 ehdotetaan säädettäväksi uusi lupamenettely teknisten verkkojen sijoittamiseen kunnan yleiselle alueelle. Tulisiko siirtyä uuteen

lupamenettelyyn vai tulisiko teknisten verkkojen sijoittamisesta pysyä nykyisessä kuntakohtaisessa toimintatavassa? Lisätietoa vaihtoehtoista löydätte esitysluonnoksen luvuista 5 ja 7.

Tulisi siirtyä sijoittamislupaan

Tulisi pysyä nykyisessä kuntakohtaisessa toimintatavassa

Teknisten verkkojen sijoittamisesta tulisi säätää jotenkin toisin, täsmennä miten

En osaa sanoa

8 luku Työ kadulla ja muulla yleisellä alueella

Näkemyksenne luvusta 8

Esitysluonnoksen luvussa 8 ehdotetaan säädettäväksi nykyisen ilmoitusmenettelyn rinnalle uusi lupamenettely kunnan yleisillä alueilla tapahtuville töille. Lisäksi ehdotetaan annettavaksi kunnalle oikeus laatia yleisiä alueita koskevat käyttömääräykset, oikeus siirtää työn aloitusajankohtaa ja oikeus kieltää työ. Mitä ajatuksia ehdotus herättää? Lisätietoa vaihtoehtoista löydätte esitysluonnoksen luvuista 5 ja 7.

Luvun 8 säännökset ovat periaatteiltaan kannatettavia, tarpeellisia ja nykyistä oikeustilaa selkeyttäviä. Esitetyt säännökset tarjoaisivat kunnille nykyistä enemmän keinoja yleisille alueille sijoittuvien hankkeiden ohjaamisessa, ja vaikutusten hallinnassa. Yleisellä alueella tehtävän työn ilmoitus- ja lupamenettelyn sitova sääntely laissa yhtenäistäisi toimintatapoja kuntien kesken, mikä selkeyttäisi toimintaympäristöä myös alan yritysten kannalta. Lain tasolla säädetyt yhtenäiset lupamenettelyt voisivat yhtenäistää myös eri toimijoiden suunnitelmien ja lupahakemusten sisältöä ja laatua, sujuvoittaen ilmoitusten ja lupahakemusten käsittelyä.

9 luku Hulevedet

Näkemyksenne luvusta 9

Hulevesiä koskevaa sääntelyä ei ole esitetty olennaisilta periaatteiltaan muutettavaksi, joten esitetty luonnos ei korjaisi nykyistä epäselvää oikeustilaa, jossa hulevesien hallintaa koskeva sääntely jakautuu kahden eri lain kesken, osin ristiriitaisin tavoittein ja hallintakeinoin. Uudistuksen lähtökohtana tulisi olla hulevesiä koskevan

sääntelyn yhdistäminen yhteen lakiin tai vähintään tavoitteiden ja hallintakeinojen yhtenäistäminen eri lakien välillä.

Esitetyn luonnoksen 54 § on esitetty hulevesien hallinnan yhdeksi tavoitteeksi edistää luopumista hulevesien johtamisesta jätevesiviemäriin. Vesihuoltolaki jäisi kuitenkin edelleen ohjaamaan ensisijaisesti hulevesien viemärointiin, joka olisi ristiriitaista ja haittaisi yhdyskuntarakentamislaissa esitettyjen tavoitteiden toteutumista. Päällekkäisen sääntelyn ja tavoitteiden ristiriitaisuus ei kokonaisuutena huomioisi hulevesien hallintaa kokonaisvaltaisesti nykyaikaisin periaattein, jossa pyrkimyksenä on hulevesien hallinta niiden kerääntymispaikallaan mm. viivytys- ja imeytysratkaisuin.

Hulevesien hallintasuunnitelman yleispiirteisyys, sekä tilavarausten huomiointi suunnittelussa ovat kannatettavia muutoksia nykytilaan ja ne edistävät suunnitelmallisen hulevesien hallintaa oikeasuuntaisesti.

10 luku Maksut

Näkemyksenne luvusta 10

Esitetyt mahdollisuudet maksujen perimiseen tukisivat muualla laissa kunnan vastuulle säädettyjen tehtävien suorittamista.

11 luku Pakkokeinot ja seuraamukset

Näkemyksenne luvusta 11

Esitetyt säännökset tukisivat muualla laissa kunnan vastuulle säädettyjen tehtävien suorittamista ja mahdollistaisivat haittoihin tai laiminlyönteihin reagoimista.

12 luku Erinäisiä säännöksiä

Näkemyksenne luvusta 12

Yleisen alueen suunnitelman valitusoikeus on 83 §:ssa esitettyssä muodossaan rajattu hyvin tarkoituksenmukaisesti ja selkeästi vain suunnittelualueen rajanaapureille. Lain jatkovalmistelussa olisi hyvä arvioida, onko viranomaistahojen valitusoikeus laajuudeltaan tarkoituksenmukainen, vai voisiko siihen liittyä vastaavia rajoituksia kuin

esim. joissain rakentamislaisissa säädetyissä valitusoikeuksissa, joissa museoviranomaisen tai lupa- ja valvontaviranomaisen valitusoikeutta on rajattu vain valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviin kohteisiin.

13 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Näkemyksenne luvusta 13

Ei lausuttavaa

Vaikutusten arviointi

A. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi on arvioitu alustavasti yhdyskuntarakentamislain vaikutuksia. Vaikutusten arvioinnin parantamiseksi on tärkeää saada palautetta siitä, miltä osin arvioinnissa on täydennystarpeita.

Millaisena pidätte luonnoksessa esitettyä vaikutusten arviointia kokonaisuutena?

Pääosin onnistuneena

Jossain määrin onnistuneena

Jossain määrin puutteellisena

Pääosin puutteellisena

En osaa sanoa

B. Onko jossain vaikutusten arvioinnin osassa erityistä täydentämisen tarvetta?

Kyllä, tarkenna, mitä osaa tai osia vaikutusten arvioinnista tulisi täydentää tai mitä aihetta koskeva puuttuva arviointi lisätä.

Ei

En osaa sanoa

Kuntien velvoitteiden lisääntymisestä aiheutuvia resurssitarpeita ja kustannusvaikutuksia ei ole arvioitu riittävän kattavasti ja realistisesti. Hulevesisäätelyn kokonaisvaltaisempi uudistaminen on todettu nykytilan arvioinnissa tarpeelliseksi, mutta siitä huolimatta kokonaisvaltaisempaa uudistamista ei esitetä tässä yhteydessä tehtäväksi.

C. Mihin itse näette yhdyskuntarakentamislain keskeisimpien vaikutusten kohdistuvan? Miten kuvailisitte keskeisimpiä vaikutuksia?

Luonnoksessa esitetystä sääntelystä merkittävä osa toteutuu jo nykyisillä vakiintuneilla käytännöillä yleisten alueiden suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa. Kunnan kannalta keskeisimmät uudet vaikutukset liittyvät tarkemmin yksilöityihin menettelysäännöksiin, jotka lisäävät kunnissa hallinnollista työtä, kuormittavat asioiden valmistelua, päätöksentekoa, tiedonhallintaa ja aiheuttavat lisää resurssitarpeita tai muita kustannuksia.

Muita näkemyksiä koko luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Vapaa sana.

Esitetyssä luonnoksessa on säädetty kunnille lisää tehtäviä ja uusia velvoitteita. Esitetyssä muodossaan laki lisäisi kunnissa resurssitarpeita ja aiheuttaisi lisää kustannuksia, mikä on kestämaton lähtökohta nykyisessä julkisen talouden tilanteessa. Lisääntyvä ja tarkentuva sääntely ei myöskään toteuttaisi hallitusohjelman tavoitteita sääntelyn ja kuntien velvoitteiden purkamisesta.

Yksittäisiä velvoittavia menettelysäännöksiä poistamalla tai lieventämällä voitaisiin lieventää kuntien toimintaan ja talouteen kohdistuvia vaikutuksia, aiheuttamatta silti haittaa lain tavoitteiden saavuttamiselle.

Luonnoksessa on esitetty useisiin lainkohtiin Ympäristöministeriölle asetuksenantovaltuuksia, mikä voi tarkentaa tai lisätä sääntelyä jatkossa ja näin vaikeuttaa sääntelystä aiheutuvien kokonaisvaikutusten arviointia.

Teknisten verkkojen rakentamiseen ja yleisillä alueilla suoritettaviin töihin esitetyt säännökset ovat lähtökohtaisesti onnistuneita ja hyödyllisiä, selkeyttäen nykyistä oikeustilaa ja mahdollistaen kunnille nykyistä kattavammin keinoja yleisillä alueilla suoritettavien töiden ohjaamiseen.